

Groeien in tijden van crisis

door: Philip Nunn

Jesaja 6:1-13

Hoofdstuk 6 van Jesaja geeft een opmerkelijke gebeurtenis in het leven van de profeet weer, een gebeurtenis die zijn leven radicaal veranderde. Deze radicale verandering was het gevolg van een bijzondere ontmoeting met God. Deze ontmoeting vond plaats in het jaar dat koning Uzzia stierf (6:1)¹. Dit detail helpt ons deze ervaring van Jesaja in het jaar 740 v. Chr. te plaatsen, maar meer nog, het helpt ons ook de situatie van Jesaja tijdens deze bijzondere ervaring te begrijpen. Wat is het belang van de vermelding van de dood van koning Uzzia?

Het leven van koning Uzzia is opgetekend in 2 Kronieken 26. Hij was “16 jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde 52 jaar in Jeruzalem (...) Hij deed wat goed was in de ogen van de Here (...) Hij zocht God in de dagen van Zacharia, die hem onderwees in de vreze des Heren. Zo lang als hij de Here zocht, gaf God hem succes” (26:4-5). De hele natie voer wel bij zijn succes, er was vrede, vermaardheid in de wereld en materiële voorspoed in het land. Uzzia werd bijzonder bewonderd om zijn militaire macht: “Uzzia had een goed toegerust leger (...) in Jeruzalem maakte hij kunstig bedachte oorlogswerktuigen om op de torens en de hoeken geplaatst te worden tot het afschieten van pijlen en grote stenen. Wijd en zijd verbreidde zich zijn roem, want hij werd wonderbaar geholpen, totdat hij machtig geworden was” (26:11-15).

Sta eens even stil bij het effect van deze 52 jaren van vrede, stabiliteit en voorspoed. Niemand in Juda, jonger dan 55 jaar, wist hoe het leven zou zijn zonder koning Uzzia. Maar aan deze ‘normale’ jaren kwam een eind. Koning Uzzia zondigde, werd melaats en stierf. Je kunt bijna de spanning in de lucht voelen: Wat gaat er nu gebeuren? Wie gaat nu de natie leiden? Zullen vijanden nu binnenvallen? Het was een jaar van nationale crisis. En in deze crisistijd, “in het jaar dat koning Uzzia stierf”, koos de Here ervoor om de profeet Jesaja te roepen, te reinigen en te zenden.

Wij worden ook met crisistijden geconfronteerd. Het kan een famielicrisis zijn waarin gezondheidsproblemen domineren, of scheiding of misschien de dood. Het kan een nationale of een wereldwijde crisis zijn die ons persoonlijk raakt,

misschien door terrorisme, werkloosheid, of ook onzekere financiële markten. We kunnen een crisis in ons geloof meemaken, als we worstelen met onzekerheden of twijfel en letten op gebeden die niet beantwoord worden, terwijl we midden in een conflict in de gemeente zitten. Een periode van relatieve kalmte ligt achter ons en de toekomst ziet er zo onzeker uit. Gods handelen met Jesaja leert ons dat Hij die pijnlijke en moeilijke tijden kan gebruiken. In Gods hand kunnen tijden van crisis een gelegenheid voor persoonlijke groei worden.

In tijden van crisis, zoek de Heer

Als zich een crisis aandient, zijn er mensen die verlamd raken, hetzij door angst of door de schok. Daarentegen worden anderen hyperactief en zoeken, al heen en weer rennend, naar een snelle oplossing. Wat doet Jesaja? Hij had kunnen aanhaken bij een delegatie die op bezoek gaat bij buurlanden om een vredesverdrag te tekenen. Hij had ook in gesprek kunnen gaan met gezagsdragers binnen de militaire macht. Of hij had kunnen proberen om zijn eigen religieus-politieke partij op te richten. In het eerste vers vinden we Jesaja niet in het paleis en ook niet op de markt, maar in de tempel. In tijden van crisis zocht hij de HERE.

De HERE was blij met zijn gezelschap en beloofde Jesaja met een belangrijk visioen. Het is geen visioen over een duizendjarige, vredige toekomst. Het is ook geen visioen over de vernietiging van de vijand. Nee! God wist precies wat Jesaja nodig had, zicht op Hem Zelf: “(...) zag ik de HERE zitten op een hoge en verheven troon en zijn zomen vulden de tempel” (6:1). De Here was niet in paniek. Hij werd niet verrast door de crisis. Hij rende niet heen en weer. De Here was kalm, Hij zat. Dat moest tot Jesaja doordringen. En dat moet ook tot ons doordringen. De Here zat op een troon, dat getuigt van Zijn autoriteit. Het was een hoge en verheven troon. Jesaja dronk in wat hij zag en zijn geest vond rust. De crisis opende een deur met een onzekere toekomst voor Juda. Maar dit goddelijke visioen vulde Jesaja met rust en vertrouwen. Terwijl hij ervan overtuigd was dat de toekomst in Gods hand was, kon hij later schrijven: “Dit is het besluit dat

¹ De NBG vertaling wordt gebruikt tenzij anders vermeld.

gemaakt is over de ganse aarde, en dit is de hand die uitgestrekt is over alle volken. Want de HERE der heerscharen heeft een besluit genomen; wie zal het verijdelen? En zijn hand is uitgestrekt; wie zal haar afwenden?" (14:26,27). Als we rustig willen blijven in tijden van crisis en als we vol vertrouwen willen zijn over de toekomst, zullen we een fris en realistisch zicht op de Heer moeten hebben.

In tijden van crisis, kijk naar jezelf

Terwijl Jesaja naar de Here keek, zag hij twee serafs boven Zijn troon vliegen. Hij hoorde ze naar elkaar roepen: "Heilig, heilig, heilig is de HERE der heerscharen, de ganse aarde is van zijn heerlijkheid vol" (6:3). En als sluitstuk van deze ontzagwekkende ervaring zien we: "En de dorpelposten beefden van het luide roepen en het huis werd vervuld met rook" (6:4). Aan God kunnen veel prachtige attributen worden toegeschreven. Hij is liefde. Hij is trouw. Hij is almachtig. Maar het attribuut dat driemaal wordt herhaald is dit: Hij is heilig. Een dergelijk herhaling wordt gebruikt om iets te benadrukken. De ogen van Jesaja gingen van de Here naar hemzelf. Het contrast was overduidelijk pijnlijk. "Wee mij!" riep Jesaja, "ik ga ten onder, want ik ben een man, onrein van lippen" (6:5). Een crisis biedt ons de gelegenheid om dichterbij de Heer te komen. En als we dat doen, worden we ons pijnlijk bewust van onze onvolkomenheid.

Voorafgaand aan de crisis zeggen we blij dat onze toekomst in de handen van de Heer is. Maar zodra de crisis toeslaat, als ons spaargeld gestolen wordt, onze banen verloren gaan, onze gezondheid verdwijnt ... dan voelt onze toekomst niet meer zo veilig aan. Misschien is het wel makkelijker om op de Heer te vertrouwen als we ons zelfverzekerd en veilig voelen met alles onder controle. De crisis doorboort onze cosmetische veiligheid. God achtte het echter belangrijk dat Jesaja zijn eigen kleinheid zou voelen, daarom toonde Hij hem Zijn grootheid. De Here achtte het belangrijk dat Jesaja zijn eigen zondigheid zou voelen, daarom toonde Hij hem Zijn heiligheid. Jouw crisis is ook een uitnodiging om dichterbij de Heer te komen en een realistische kijk op jezelf te krijgen. De crisis is in de hand van de Heer een gereedschap om ons wakker te schudden uit onze comfortabele religieuze routine, om leugens aan de dag te brengen over de manier waarop we denken, en om onze ongoddelijke prioriteiten onder ogen te zien. In plaats van de schuld bij anderen te leggen over hun aandeel in jouw crisis, kijk je, in Gods nabijheid, naar jezelf. Misschien is er wel iets dat correctie nodig heeft. Misschien heb je ook wel 'onreine lippen'?

In tijden van crisis, probeer te luisteren

"Maar een der serafs vloog naar mij toe met een gloeiende kool, die hij met een tang van het altaar genomen had; hij raakte mijn mond daarmee aan en zei: Zie, deze heeft uw lippen aangeraakt; nu is uw ongerechtigheid geweken en uw zonde verzoend" (6:6-7). Dit was een symbolische actie. Het altaar vertegenwoordigt waarschijnlijk het werk van Christus, dit omdat vergeving en reiniging vooral verbonden zijn met de offerdood van onze Heer Jezus Christus: "Christus (...) Zich eenmaal geofferd heeft om veler zonden op Zich te nemen" (Heb. 9:28). Kun je je voorstellen dat een gloeiende kool je lippen aanraakt? Ik ben er zeker van dat Jesaja dit pijnlijke moment nooit heeft vergeten. De littekens en de herinnering brachten met zich mee dat hij nooit zijn werkelijke verleden zou vergeten: onreine lippen! Wij hebben het ook nodig herinnerd te worden aan waar we vandaan komen. Zonder de herinnering aan onze eigen onvolkomenheden en Zijn toereikendheid, zullen we weinig genade tonen in onze omgang met anderen. De Here wilde Jesaja's lippen gebruiken, daarom brandde Hij ze eerste schoon.

Nu is Jesaja schoon en vol aandacht in de aanwezigheid van de Here. Nu is hij klaar om te luisteren. "Daarop hoorde ik de stem des Heren, die zei: Wie zal Ik zenden en wie zal voor Ons gaan?" (6:8). Het is zo makkelijk om onze eigen ideeën, onze eigen plannen, onze eigen meningen, onze eigen oplossingen te hebben. En als onze gedachten bezig zijn met onze eigen ideeën, plannen, meningen en oplossingen, is het zo moeilijk om naar de Heer te luisteren. Zijn stille stem wordt overheerst door onze interne chaos. Maar als we al winst willen halen uit de crisis, als we er al door willen groeien, moeten we onze initiatieven in de handen van de Heer willen leggen en naar Zijn stem willen luisteren. Later paste Jesaja dit principe toe op het hele volk: "Wee de opstandige kinderen (...) die een plan maken, dat echter niet van Mij komt, en een verbond sluiten, dat echter niet uit mijn Geest is, om zonde op zonde te stapelen. Daarom verlangt de HERE ernaar u genadig te zijn, en daarom zal Hij Zich verheffen om Zich over u te ontfermen, want de HERE is een God van recht; welzalig allen die op Hem wachten (...) wanneer gij rechts of wanneer gij links zoudt willen gaan, zullen uw oren achter u het woord horen: Dit is de weg, wandelt daarop" (30:1,18-21). De Heer kan ervoor kiezen tot ons te spreken door het advies van anderen, door Zijn Woord, door omstandigheden, door iets anders; de soevereine Heer kiest het middel. Net zoals Jesaja en Samuël, moeten we klaar zijn om te luisteren: "Spreek, want uw knecht hoort" (1 Sam. 3:9).

In tijden van crisis, sta open voor verandering

Toen Jesaja antwoordde: “Hier ben ik. Zend mij!” (6:8), vraag ik me af welke taak hij verwacht zal hebben van de Here. Zou hij gedacht hebben dat de Here hem zou zenden om een nieuwe koning te zalven, net zoals Samuël dat deed bijna 300 jaar eerder? Heeft hij misschien gespeeld met de mogelijkheid dat de Here hem zou aanwijzen als de volgende koning? Heeft hij zich misschien ingebeeld dat de Here hem zou zenden, zoals Hij Mozes gebruikte om Gods volk uit de crisis te leiden naar een nieuw land? De Here heeft Jesaja niet gevraagd naar wat hij graag zou willen doen. Nee, Hij zei: “Ga, zeg tot dit volk: Hoort aldoor, maar verstaat niet, en ziet aldoor, maar merkt niet op” (6:9). De Here wist wat nodig was. Wij kunnen ook zo onze voorkeuren hebben, maar als we tegen de Heer zeggen: ‘Ik ben van U. Hier ben ik. Gebruik mij’, dan moeten we wel openstaan voor Zijn antwoord. Voorafgaand aan de crisis ontwikkelden vriendschappen, familie, kerk, studie, werk, gezondheid en financiën zich naar onze tevredenheid. Er was geen enkele noodzaak voor welke verandering dan ook. Mogelijk heb je wat kleine veranderingen nodig geacht. Maar wees er alert op dat een crisisperiode ook een tijd voor verandering zou kunnen zijn. Het leven van Jesaja veranderde. Het was hierna nooit meer hetzelfde.

Het is belangrijk op te merken dat het niet de crisis zelf was, die Jesaja veranderde. De crisis biedt ons een gelegenheid het normale patroon te stoppen en dichterbij de Heer te komen, om op te ruimen, om te luisteren. En als we dat doen, kan het zo zijn dat we de Heer aanwijzingen zien geven voor verandering. Het kan ook zo zijn dat Hij ons aanmoedigt trouw door te gaan met ons werk. Of, zoals Archippus, kunnen we de verkeerde prioriteiten hebben en worden we dan ertoe geroepen “te zorgen dat je de bediening, die je in de Here aanvaard hebt, ook vervult” (Kol. 4:17). Maar de Heer kan ook een ‘raam open zetten’ om ons een nieuwe richting, een nieuwe bediening, een nieuwe roeping te laten zien. Jesaja ontving een moeilijke profetische bediening. De mensen die hij moest aanspreken waren hardnekkig. Als hij zijn ogen op

succes en visueel resultaat zou hebben gericht, had hij het niet lang volgehouden.

Crises en moeilijkheden zijn op zichzelf geen redenen om te stoppen. Toen Jesaja zijn opdracht kreeg, vroeg hij: “Voor hoe lang, HERE?” En de Here antwoordde: “Totdat de steden verwoest zijn, zodat er geen inwoner meer is, en de huizen, zodat er geen mens meer in is, en het bouwland verwoest is tot een wildernis, en de HERE de mensen ver verwijderd heeft en het verlaten gebied in het land groot is” (6:11-12). Elke activiteit onder de zon is tijdelijk. Dat geldt ook voor christelijke activiteiten, zoals christelijke scholen, ziekenhuizen, weeshuizen, zendingsorganisaties, muziek groepen, tijdschriften, en zelfs lokale gemeenten of kerken. We moeten net zoals Jesaja de vraag stellen: “Voor hoe lang, Here?” De Heer bepaalt begin en eind van activiteiten. Om door te gaan terwijl Hij ‘stop’ zegt, kan geen trouw heten. Het is ongehoorzaamheid. Om te stoppen terwijl Hij ‘doorgaan’ zegt, is ook ongehoorzaamheid. Een crisis zou verandering kunnen suggereren, maar begin er niet aan of stop er niet mee totdat je zeker weet dat de Heer de opdracht geeft.

Conclusie

Mogelijk heb je recentelijk een drastische wending meegemaakt in je leven. Soms vraag je je af waarom de Heer zo’n bot en pijnlijk gereedschap gebruikte. De Heer maakt gebruik van tijden van interne onrust om dichterbij Hem te komen, om ons te reinigen, om ons hart aan te spreken. Kijk naar de crisis als een gelegenheid om te groeien. De Heer zit nog steeds op Zijn troon, hoog en verheven. Hij heeft nog steeds de controle. Kies ervoor om dichterbij Hem te komen, kies ervoor om schoon schip te maken, kies ervoor om naar Zijn stem te luisteren, kies ervoor om door de crisis te groeien. Binnenkort zul je, als een getuigenis, met vele anderen kunnen zingen: “Standvastige zin bewaart U in volkomen vrede, omdat men op U vertrouwt. Vertrouwt op de HERE voor immer, want de HERE HERE is een Eeuwige Rots” (Jes. 26:3-4).

Bron: www.philipnunn.com

Vertaling: A. van Klinken

Oude Sporen 2008